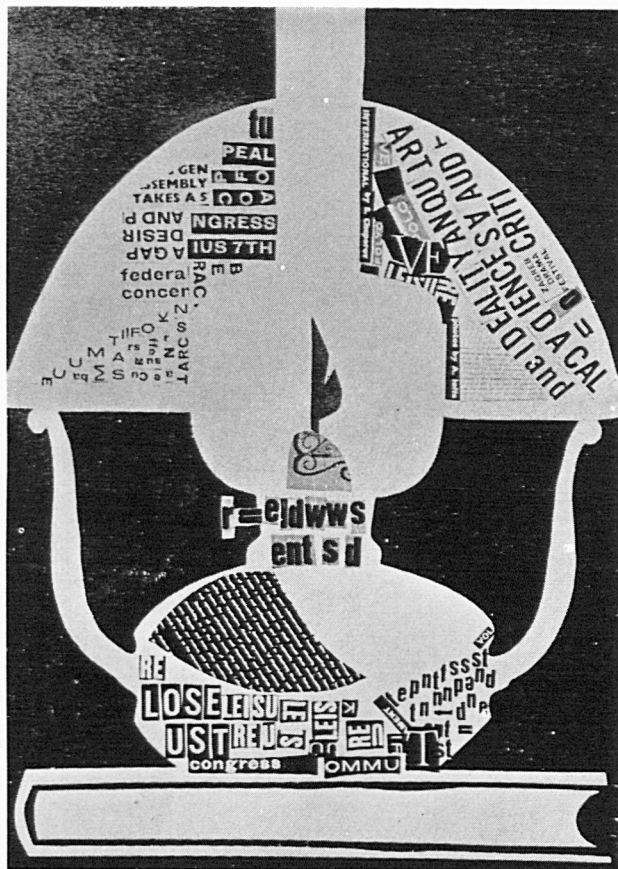

EGYÉVES AZ „OLVASÓ NÉPÉRT” MOZGALOM

TANDI LAJOS PLAKÁTJA
(III. DÍJ)

Krónika rovatunk élén hírt adunk a Szegeden rendezett „Olvasóvá nevelés” c. ankétról, amelynek egyik példaadó eseménye a Szegedi Tanárképző Főiskola rajzszakos hallgatóinak plakátterv-kiállítása volt.

CSIKÓS ANRDÁS PLAKÁTJA
(I. DÍJ)

A plakátkiállítás díjait Fischer Ernő, a rajztanszék vezetője adta át a nyertes hallgatóknak — Csikós Andrásnak, Stélik Jánosnak, Sinkó Jánosnak és Tandi Lajosnak — e szavak kíséretében:

— E könyv- és plakátkiállítás szerény formái, és azok a jelszavak — „Olvasó népért” — „Olvasóvá nevelés” —, melynek égisze alatt az egész létrejött, s melyeket mi a szocialista társadalom keretén belül szinte természetesnek is találunk — mégis a lényegét illetően úgy tűnik, hogy a dolgok mögött sokkal mélyebb társadalmi okok húzódnak meg, mint például a közművelődés, népművelés.

— A kérdés sokkal komolyabb és bonyolultabb. Társadalmi érdek. És ami ma az „olvasás” szükségességét sürgeti, az osztársadalmi életünk alapfunkcióját is érinti.

— Egyre világosabbá válik előttünk, hogy századunk, a XX. század — s ezt gondolom, majd az ankét is igazolni fogja — átmeneti század. Telve ellentmondásokkal, nagyszerű eredményekkel, társadalmi és tudományos területen egyaránt, és nagy negatívumokkal, dilemmákkal, melyek például a civilizáció és kultúra viszonylatában foglalkoztatják. A civilizáció s főként a technikai civilizáció vagy technicizmus sok-sok áldásos hatása mellett egyre inkább tanúi vagyunk és szenvedő alanyai is romboló erőinek, melyek az ember szellemi-lelki integrálását, totalitását veszélyeztetik. Úgy tűnik, hogy a század emberének a rendszeres, aktív „olvasás” már jócskán nem csupán művelődést, pláne szórakozást jelent, hanem spontán vagy tudatos önvédelme a totális „én”, az egyén testi, lelki, szellemi széthullása, szétesése ellen.

— A civilizáció és kultúra dialektikájában a technikai civilizáció ilyen gyors és nagyarányú előugrása teremtette meg azokat a szociológiából is jól ismert embertípusokat, melyeket elgépiesedett, elmechanizálódott, elsematizálódott, elembertelenedett, dehumanizálódott típusoknak ismerünk. Ez a technicizmus, vagy technikai bűvölet hozta létre „a kifelé” élő ember típusát, elszegényítve vagy teljesen elsorvasztva az ember önmaga felé irányuló kommunikációs készségeit, belső világunk higiéniáját.

De lassan eltűnőben van, mint anakronizmus és az élet dinamizmusával ellentétesnek ható dolog, a koncepció (nemcsak a külső, de a belső is) és a meditációra való készség csaknem fajtája. Pedig a pszichológia tanulsága szerint is mindkettőnél az alapmotiváció a vertikális jellegű gondolkodás, melyen keresztül képes vagyok visszakanyarodni önmagamhoz is, szembesíteni magam világgal, kijelölni helyemet

közösségemben és megpróbálni kilépni abból a diszkurzív gondolkodási folyamatból, melyet a hétköznapi-ság, a konvencionális rám kényszerít. Csak így kényszerülök jobban odafigyelni a lét és emberi viszonyunk folyamatosságára, jobban odafigyelni egyedi és társadalmi létünk viszonyára.

— És itt kap jelentőséget, ennél a pontnál — úgy érzem — a sok egyéb szempont mellett a mai ankét is. Ebben a vetületében kaphat csak nagyobb hangsúlyt a könyv fogalma, a könyv, mely egyet jelent a gondolattal magával, és a gondolkodással.

— A Rajz Tanszék a maga szerény lehetőségeivel és hallgatóinak lelkes és gazdag fantáziavilágával kívánt esztétikus keretet és nem utolsósorban szellemi támogatást nyújtani a kiállítás nagyszerű gondolatához.

— E plakátok más nyelvezettel, de éppoly elszánt hittel akarnak a gondolat nagyságáról, szépségéről, nélkülözhetetlenségéről beszélni. Ezért indult harcba minden plakát és alkotója, hogy lelkesítsen, mozgósítson, propagáljon és szervezzen, felsorakoztatva az egyéni ötleteknek, megoldásoknak gazdag tárházát.

— A klasszikus plakát alapján az a jó plakát, amelyik a legegyszerűbb eszközökkel maximális hatás elérésére képes. Ebben bennerejlik, hogy a legrövidebb csatornákon keresztül jut tudatunkba az a logikai és esztétikai információmennyiség, mely egyszerre képes „informatív” és „informatív” lenni, utat nyitva a fantáziának, végtelenné tágítva logikai és emocionális világunk határait. A zsüri-bizottság tartotta magát a klasszikus normák rendszeréhez, és a Művelődésügyi Minisztérium három díját azoknak a főiskolai hallgatóknak ítélte oda, akik ennek a követelménynek vagy megfeleltek, vagy megítélésünk szerint legjobban megközelítették azt.

— S amikor még egyszer körütekintek a kiállító helyiség könyv- és plakátanyagán, jóleső érzéssel nyugtázhatjuk, hogy a plakátanyag jól együtt él a hivatásos művészek által készített illusztrációkkal és könyvborítókkal, tanulságot szolgáltatva arról, hogy hallgatóink ezt a szintet elérni csak úgy voltak képesek, ha a legmértöbb rendelkezésükre álló eszközöket használták föl, így bőven termő fantáziájukat, tehát eszüket, lelkesedésüket, tehát szívüket, koncentrált munkájukat és alkotó kedvüket — emberségüket. Köszönet ezért minden hallgatónak, akik e kiállítás könyvanyagának alkotásaikkal méltó keretet tudtak adni.